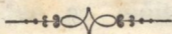

NEMZETI SZÍNHÁZI

EMLÉKKÖNYV.

[1855]

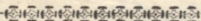
KIADTÁK

BCU Cluj / Central University Library Cluj

KOVÁCS ELEK

ÉS

JAKAB ISTVÁN.

KOLOZSVÁRTT.

Nyomatott az ev. ref. fő tanoda betüivel.

1856.

MEMORIÁK

NYELVÉRTÉK

1853

Mindegy az áldozat, legyen bár nagy vagy kicsiny,

Ha mindene az áldozónak.—

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ERDÉLYI MUSEUM
KÖNYVTÁRA

114053

JAKAB ISTVÁN

1853

HOLÓZVARTY

... ..

1853

Hozunk lelkes fiai, és leányi!

Kik nemzeti színművészetünk' mind e jelenkorig halvélemények átkától ostorozott szent ügyét — tulküzdve az előitéletes néposztály alkotta gátaikon — résztvevő kebellet felkarolátok; s a helybeli nemzeti színház' virágzását előmozdítani ernyedetlen buzgalommal iparkodtok: nektek legyen szentelve ezen színi emlék könyvecske, melly bár csekély, s nemes tetteiteket örökíteni nem elég: de honfiúi erényetek' szép koszorujába még is egy kis nefelejcsset tűz.

Vegyétek ezt, mint irántatoki tiszteletünk szent ereklyéét, s egyetlen kincsünket, mit hálaáldozatul nyujthatunk.

Szép tetteitek emléke, rokon keblekbe ültetve, felvirul, s dicső jutalmatok lesz: „a köz elismerés“.

X X X

A fenálló nagyméltóságú országos választmány felügyelete, s Károlyi Lajos vezénylete alatti szintársulat összes személyzete, — s három havi működésének jegyzéke. —

Igazgató:

KÁROLYI LAJOS.

Rendezők:

Dramában: Gyulai Ferencz.

Népszinmű, és vígjátékban: Benedek József.

Karmester:

Stöger Béla. Library Cluj

Működő egyének nevei:

Férfiak:

	Kovács Benő. (Ügyelő.)
Balogh József. (Festő.)	Kovács Elek. (Sugó.)
Benedek József. (Rendező)	Nagy Miksa.
Dozsa József.	Nagy Pista.
Filippovics István.	Pesti Béla.
Gyulai Ferencz. (Rendező)	Rónai Gyula.
Hetényi Béla.	Szász Lajos. (Ügyelő.)
Károlyi Lajos. (Igazgató.)	Sükei Lajos.
Jakab István. (Sugó.)	Toth Soma.
Káli Soma.	Turcsányi Imre.

Nők:

Baranyiné.
Benedekné.
Filippovicsné.
Gál Bertha.
Hetényiné.
Hidassi Priel Cornélia.
Kovács Benőné.
Kovács Elekné.
Nagy Pistáné.
Patakiné.
Rónainé.
Sükeiné.
Toth Józsefné.
Turcsányiné.
Vácsi Vilma.

Gyermek szerepekre.

Turcsányi Ilka.

Zenekar:

Pongrácz Lajos vezényle-
te alatti zenetársulat.

Tánczmester:

Toth Soma.

*Diszitmény felügyelő és
festő:*

Balogh József.

Gépszemélyzet:

Balázs Péter.
Szilassi Bálint.
Kovács József.
Szász András.

Asztalos:

Értekes József.

Ruhatárnokok:

Várnoki Sándor.

Segédje:

Toth Mihály.

Fodrász:

Reinhardt György.

Könyvtárnok:

Turcsányi Imre.

Világosítók:

Barna Ferencz.

Majer Ferencz.

Pénztárnok:

Olasz Károly.

Napi pénztárnok:

Emberi József.

Jegyszedő személyzet:
Páholy nyitónő. Szabó
Józsefnő.

Zártszéknnyitó:
Vácziné.

Jegyszedők:
Dezsekovics Ferencz.
Pánkovszki József.

Szertárnok és házmester:
Szabó József,

Segéde:
Kolumbán István.

Színházi szolgálk:
Veres József.
Gazdag László.

Szinlap osztok:
Szabó József.
Kolumbán István.

Kályhafűtő:
Körössi István.

J E G Y Z É K E

az 1855 octob.-tól 1855-dik év December
31-ki előadásoknak.

OCTOBER:

4-én *Vid, vagy a Pogány magyarok.* Eredeti dráma 4 felv. (Bérszünet.)

6-án *A lelkiismeret.* Tráma 6 felvonásban.

7-én *Marcsa, az ezred leánya.* Énekes vigjáték 3 felv. (Bérlet 1-ső szám.)

9-én *Örültek háza Dijonba, vagy tébolyultság és véték.* Nézőjáték 3 felv. (Bérlet 2-dik szám.)

10-én *A Pesti pajkas jurista.* Vigjáték 5 felv. (Bér. 3-dik szám.)

11-én *A szép marquisnö.* Dráma 4 felv. (Bér. 4. sz.)

13-án *Báró és Bankár.* helyett *Kalmár és ten-gerész.* Eredeti dráma 4 felv. (Bér. 5-dik szám.)

14-én *Szökött katona.* Népszinmű 3 felvonás. (Bér. 6-dik szám.)

16-án *Saint Georges lovag, vagy: a Mulát.* Szin-játék 3 felv. (Bér. 7-dik szám.)

17-én *Falusi egyszerűség.* Vigjáték 4 felv. (Bér. 8-dik szám.)

18-án *Stuart Maria.* Szomorujáték 5 felv. (Bér. 9-dik szám.)

20-án *Antoni.* Szomorujáték 5 felv. (Bér. 10-k sz.)

21-én *Parlagi Jancsi*. Énekes népszínmű 3 felv.
(Bér. 11-dik szám.)

23-án *Fiatal házások*. Vigjáték 3 felv. (Bérlet
12-dik szám.)

24-én *Bankár és Báró*. Szomorujáték 3 felvonás
(Bérlet 13-dik szám.)

25-én *Ő nem jéltékeny*. Vigjáték 1. felv. *Magány
és kettős dalok, táncz*. (Bér. 14-dik szám.)

27-én *Párisi szerencse vadászok*. Dráma 5 felv.
(Bér. 15-dik szám.)

28-án *Czigány*. népszínmű 3 felv. (Bér. 16-dik sz.)

30-án *Navarrai királynő Regéi,- vagy a mi a
hölgyeknek tetszik*. Vigjáték 5 felv. (Bér. 17-dik sz.)

31-én *Hiszen csak tréfa*. Dráma 5 felv. (Bérlet
18-dik szám.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

NOVEMBER:

1-én *Mátyás diák*. Ered. népszínmű 3 felvonás
(Bérlet 1-ső szám.)

2-án *Parlagi Jancsi*. Énekes népszínmű 3 felv.
(Bér. 2-dik szám.)

3-án *Márvány hölgyek*. franczia dráma 4 felvonás.
(Benedekné jutalmául.)

4-én *Csikós*. Népszínmű 3 felv. (Bér. 3-dik sz.)

6-án *Csak kitartás*. Vigj. 3. felv. (Bér. 4-dik sz.)

7-én *Jean Claude, vagy a bérkocsis*. Dr. 6 felv.
(Bér. 5-dik szám.)

8-án *Koldusnő*. Dr. 5 felv. (Bér. 6-dik szám.)

- 10-én *Vak Béla király*. Szinmű 5 felv. (Filipoviczné jutalmaz.)
- 11-én *Aggteleki barlang*. Ered. szinmű 4 felv. (Bér. 7-dik szám)
- 13-án *22 éves gyám*. Vigj. 2 felv. és *kettős tót táncz*. (Bér. 8-dik szám.)
- 14-én *Sorel Agnes*. Dr. 5. felv. (Bér. 9-dik sz.)
- 15-én *Pénz és becsület*. Szinj. 5 felv. (Bér. 10-k sz.)
- 17-én *Sajdár és Rurik*. Dr. 4 felv. (Benedek József jutalmaz.)
- 18-án *Szép Juhász*. Én. Népszinmű 3 felv. (Bér. 11-dik szám.)
- 20-án *Tenger és Szerelmek hullámai*. Szomoruj. 5 felvönás. (Bérlet 12-dik szám.)
- 21-én *Három szín*. Vigj. 4 felv. (Bér. 13-k sz.)
- 22-én *Marsan hercegnő*. Dr. 6 felv. (Bér. 14 sz.)
- 24-én *Hamlet*. Szomorujáték 5 felv. (Bérszünet, *Egressy Gábor mint vendég.)
- 25-én *Harmincz év egy kártyás életéből*. Dr. 3 felv. (Bér. 15-dik szám. Egressy mint vendég.)
- 27-én *Legjobb az egyenes út*. Vigjáték 1 felv. és *Párisi adós*. Vigjáték 1 felv. (Bér. 16-dik szám, Egressy mint vendég.)
- 28-án *Egy pohár víz*. Vigj. 5 felv. (Bér. 17. sz., Egressy mint vendég.)
- 29-én *A lelkiismeret*. Dr. 6 felv. (Bér. 18-k sz., Egressy mint vendég.)

DECEMBER:

- 1-én *Makranczos hölgy*. Vigj. 4 felv. (Bérszünet,

hazánk egykori művésznője Székelyné asszony' tiszteletére és jutalmául, Egressy mint vendég.)

2-án *Márvány hölgyek.* Dr. 4 felv. (Bér. 1-ső szám Egressy mint vendég.)

4-én *Keán, vagy a könnyelműség, és lángész.* Színmű 5 felv. (Bér. 2-dik szám, Egressy mint vend.)

5-én *Clavigo.* Szomorujáték 5 felv. (Bér. 3-dik szám, Egressy mint vendég.)

6-án *22 éves gyám.* Vigj. 2 felv. (Bérlet 4-k sz.)

8-án *Lear király.* Szomj. 5 felvonás (Bérszünet Egressy jutalmául.)

9-én *Párizsi rongyszedő.* Dr. 5 felv. (Bér. 5-dik szám, Egressy mint vendég.)

11-én *Garrik Bristolban.* Vigj. 4 f. (Bér. 6-dik szám, Egressy mint vendég.)

12-én *A vas álarczos.* Szinj. 5 felv. (Bér. 7-dik szám, Egressy mint vendég.)

13-án *Áldozat.* Szomj. 5 felv. (Bérszünet Vörösmarti Mihály emlékének innepére; — Egressy mint vendég.) *Vörösm.*

15-én *Kálmán király.* Dr. 5 felv. (Bérszünet, és Egressy utolsó fellépte) *Jókai*

16-án *Nagy apó.* Énekes népszínmű 3 felv. (Bérlet 8-dik szám.)

18-án *Vak Béla király.* Színmű 5 felv. (Bér. 9-k szám, Tóth Józsefnő fellépte.)

19-én *Paul Jones, a tengeri kalóz.* (Bér. 10. sz.)

20-án *Ház becsülete.* Dr. 5 felv. (Bér. 11-dik sz.)

22-én *Hangverseny.* Vörösmarti emlékére, műkedvelő urak által.

26-án *Vén bakancsos, és fia a huszár.* Vig népszinmű 3 felvonás.

27-én *Lovodi Árvá.* Dr. 5 felvonás.

29-én *Áldozat.* Ered. dráma 5 felvonás (Pesti Béla jutalmául.)

30-án *Nagy idai csigányok.* Szinmű 3 felvonás énekekkel.

FÉRJHEZ MEHET-E MÁR?

Eredeti vígjáték 1 fölvonásban.

Irta **NAGY IGNÁCZ.**

SZEMÉLYZET:

Csákány György, földes ur.

Mendó, barátja.

Kati, kocsisnéja.

Bögözdí, sebész.

Örzsike, gyámleánya.

Barna Bandi, csikós.

Sumár,)
nemesek.

Barcsi,)
nemesek.

Sári, nemesleány.

Nép.

Történethely: Nádudvar.

EGYHÁZTÉR.

Nép megy az egyházba, — köztök leányok — kik közül némelyek kezökben viszik cipőiket, s az egyházajtóban húzzák föl; mások bécsirongygyal is kendőzik magukat, s körültekintgetnek, ha nem láttatnak-e?

Első Jelenet.

Csákány György, (bajnsz, barkó, sarkantyú és csákánnyal). Mendó, (hosszú tógában).

György, (bajnsza végén egyet pödörítvén). Mendó!

csinos leányok vannak itt. Hat évi távollétem alatt ugyancsak neki pördültek.

Mendó. Megjárnák bizony, tekintetes uram! Legalább ugy szemre före mutatnak valamit; de mit ér az? midőn:

„A kisasszony tehenet fej,
S cipőjébe csöppen a tej!“

Még csak fia sem lehet az illy mezei guzsaly a városi lánynak.

György, (kimutat). Mendó te! nézd csak ama ürge kis barnát, ki olly aprókat lépeget ama csikós' jobbján.

Mendó. Pofácskája simára van ugyan zsúrolva; de mit ér az? hiszen:

„Olyan ürge, mint az ürge,
E nyári dáma;
S öltözte, viselete,
Feszés mint ráma;
S kartonban, mentében jár,
Akár tél van, akár nyár!“

Az efféle könnyü portékák abban különböznek a libáktól, hogy nincsen tolluk, s még is többet gágognak.

György, (Örzsike nézésében elmerülve). Minő szép fekete szeme van, milly finom piros ajka, milly karcsu dereka, milly piciny lába — eszem a kis lelkét.

Mendó, (magában). Jó étvágyat kívánok hozzá.

György. És milly módosan izeg mozog, mintha négylovas hintóban született volna.

Mendó. Hej pedig fogadni mernék, hogy teknőben ringatták. Mind egy húron pendül ez a kurta nemesség; s az efféle rézingü szüzecke mégis:

„A jószágban s majorságban —
 Melly tesz tíz araszt,
 Hisasszonyként nézi, mikép
 Izzad a paraszt.
 S teszi kezét kedvére,
 Mind a két csipejére;
 S midőn más megy vacsorára,
 Éhen dől le a szalmára!“

Ugy van, tekintetes uram! akár megis esküszöm ráhogy:

„Haskorgás a dudaszó,
 Mellyen táncol e lányzó!“

Ismerem már én az efféle jó madarakat! Tolluk elég csinos ugyan, de — —

György. Fogd be szádat, mert mindjárt megharagszom!

Mendő. No csak ne haragudjék, tekintetes uram, inkább hallgatok.

BCU Cluj Central University Library Cluj

Második Jelenet.

Barna Bandi, (fekete hosszú hajfürtökkel s bajuszszal, -
 pörge kalap, lobogó patyolat ing s gatyában-, csizmáján sarkantyú- s ezüst pitykés kurta vörös mellénynyel-, gatyakorcán sallangos dohányzó eszközök, kurta nyelvű ostor s füttykössel). Örzsike. Előbbiek.

Bandi. Isten jó nap, tekintetes uram!

György. Fogadj Isten, öcsém.

Bandi. Ismer-e a tekintetes ur?

György. Nem épen; de mégis, mintha láttalak volna valaha.

Bandi. Én vagyok Bandi, a tekintetes ur boldogult atyjának csikósa.

György. Csakugyan hogy ugy van ám.— Ejnye, Bandi, be megemberesedtél.

Bandi. Ugy-e bár, tekintetes uram?

György. Ugy segéljen alig ismerhetni rád! — Hát eme csinos leányka itt kicsoda?

Örzsike. Fekete Örzsike a nevem, szolgálatjára a tekintetes urnak.

György. Örzsike? szép név.— Tán rokonok vagytok?

Bandi,)
Örzsike,) (mosolyogva egymás szemébe néznek).

Bandi. Rokonok ám, még pedig a javából!

Mendó. Azaz hogy tekintetes uram:

„Ez a kis lány az ágyát

Magasra vetette;

Ez a legény a kalapját

Rajta felejtette!“

Bandi. De csakugyan, tekintetes uram, olyan formán volt ám pedig.

György. Örzsike e szerint szeretőd?

Bandi. Fájdalom hogy még csak szeretőm!

György. Hát jobb szeretnéd ha már nőd volna?

Bandi. Biz igen ám, tekintetes uram!

György. Tehát vedd el.

Bandi. De hiszen csak olly könnyű volna véghezvinni mint kimondani, eddig már — — ! — Hej! nagy itt a bökkenő, tekintetes uram.

György. Hogyhogy?

Bandi. Hát lássa a tekintetes ur, ennek az én kedves kis cucámnak van egy istentől elringsztkodott

csúf bátyja — az a vén Bögözdi tilógus, vagy micso-da!? ki Örzsikét — mint árvát — kis korában magához fogadta, felnövelte, és — képzelje a tekintetes ur! most erőnek erejével feleségévé akarja tenni.

Örzsike. Pedig nekem ám egyáltalában nem kell.

Mendó. És ugyan miért nem, ha szabad kérdenem?

Örzsike. Édes Istenem, még ez is kérdés ám! — Hát ugyan mi a gutát csinálnék én egy 60 éves vén emberrel?! — Brr! mentsen Isten olly bázasságtól minden jó lelket!

György. Hát aztán megvallottátok-e már neki szerelmeteket?

Örzsike. Százszor is mondtam én már neki, hogy őt nem szeretem, — hogy egyedül Bandimat szeretem; de ő erre mit sem adott, hanem azt mondá hogy: nekem — akarom vagy nem — az ő feleségévé kell lennem. Én pedig — higgye el a tekintetes ur — később vagyok meghalni, mintsem hogy az ő felesége legyek.

Bandi. Biz igen ám, tekintetes uram! olly igen szeretjük ám mi egymást! azért már azt is gondoltam hogy: jó lenne tán Örzsikét elszöktetni! Mit mond rá a tekintetes ur?

György. Hajdan csak megjárta az az elszöktetés história, de már nincs divatban; hanem bizzátok csak rám! majd kieszközlöm én azt valahogy, hogy ti egymásé legyetek.

Bandi. Ó, tekintetes uram, hogy az Isten is szentelje meg! eszközölje ki valahogy. Biz Isten olly hü csikósa leszek, millyen nincs hetedhét országon! Fo-

gadam — mig élek — egy lova sem fog elveszni kezem alól, hacsak nem szaporodik!

György. Sem egyiket sem másikat nem akarom én, Bandi. — Viseld te magad becsületesen; egyebet nem kívánok tőled.

Bandi. Nem is azért mondtam én azt, tekintetes uram, mintha — —

Örzsike. Dehiszen, Bandi, nem olyan ember!

György. Okosan is teszed, Bandi. Apád is mindig kivált a többi csikósok közül.

Mendő. Engedelmeből, tekintetes ur, én tudnék egy módot, melly által az öreg urat megtréfálhatnók.

György. S az volna?

Mendő. Az illy falusi borbélyok rendszeren nagy itézei szoktak lenni a palackoknak, — szeretnek inni.

Örzsike. Ó jel az én bátyámba úgy megy a bor, mint Ladányba a menykő — kivált ha ingyen kapja.

Mendő. Valahogy hát a tekintetes ur házához kell egy csaljuk; a többit aztán bizzák rám.

Örzsike. Ó az igen könnyű dolog! — Jöjenek csak tekintetes urak néhány lépésnyi távolságban utánam, — ő most künn van, cimerét ragasztja ki — s azt bizonyosan sokan nézik, — ő látván hogy utánam tyanus emberek jönnek — (mosolyg) mert olyan formán néznek ám ki a tekintetes urak! — Hát — monom — ő ezt látván, mindjárt kérdezni fogja: kik lenyenek a tekintetes urak. S ha megtudandja hogy tekintetes Csákány György ur a tekintetes ur, ki most jött haza Debreczenből; utálatos szokása sze-

rint—mit sem gondolva azzal, hogy mindjárt dél lesz—egyszeribe ott terem.— Hogy pedig leigya magát? az előtte csak gyermekjáték.

György. Így már jó! — Mi hát utánad ballagunk.

Mendó. Te pedig Örzsike—ha az öreg ur eljött—keresd föl Bandit, s ti is jöjtek a tekintetes urhoz, s várjatok künn, míg hívni foglak.

Bandi. Jó lesz biz a tekintetes uram.— Én hát, Örzsike, tudod már hol leszek?

Örzsike. Tudom! (Hamisan) Ott a bizonyos helyen.

György. Most hát kiki menjen a maga útján.

Bandi. Gyere rózsám, menjünk! — Az én Istenem áldja meg a tekintetes urékat! köszönjük előre is jóakarátukat! (Elmennek).

BCU Cluj / Central Library Cluj Harmadik Jelenet.

G y ö r g y. M e n d ó.

G y ö r g y. M e n d ó te!

M e n d ó. T e k i n t e t e s u r a m.

G y ö r g y. B i z o n y u g y e s z é p l e á n y e z a z Ö r z s i k e! — Ha nem csikósom kedvese volna — Isten engem — elütném kezéről.

M e n d ó. N e m r o s z f a l a t k a b i z ő k i g y e l m e. (Kinéz) T e k i n t e t e s u r a m! n é z z e c s a k o t t n i! a z s e m m e g v e t e n d ő a r c ű m.

G y ö r g y. (Mintán darabig nézte) B i z o n y b i z o n y, M e n d ó — —! n e m s o k a t e n g e d Ö r z s i k é n e k.

M e n d ó. É s é p e n f e l é n k t a r t! — N o, t e k i n t e t e s u

ram, hát csak hajrá ám most mindjárt! ha ide ér, a-zonnal kezdje el az ostromot.

György. Mit gondolsz, itt, köztéren?

Mendó. No bizony! mintha az olly különös valami volna.

György. Csendesen, — már itt van.

Mendó. No csak — (Meglöki Györgyöt, s iut neki, hogy fogja karon az épen belépő Sárit).

Negyedik Jelenet.

Sári (Bibliával). Előbbiek.

György. Jó reggelt szép babám. (Karon fogja Sárit.)

Sári. Hah! (Ijedtében bibliáját kendőjével együtt elejti.)

György, (meg akarván Sárit előzni a fölvételben, Mendóval egyszerre bajolnak le — s fejüket öszveütvén, földre ülnek; de csak hamar fölugrálnak, kémlődve körütkintenek s ruhájokat tisztítják).

Sári, (bibliáját s kendőjét fölvevén, kacagva elmegy).

György, (utána nézve.) Mendó!

Mendó, (homlokát dörgölve). Tekintetes uram!

György. Nekem ugy tetszik, mintha ez a leány kinevetett volna bennünket.

Mendó. Meglehet, tekintetes uram; de azon ne tessék fölindulni, mert:

„A falusi lányban,
Nagy kár az a hiba;
Hogy észben s modorban,
Mindegyik nagy liba!“

Jobb is tehát le sem bocsátkozni hozzájuk. — Különben is igaz marad az a közmondás: „Ki korpa közé vegyül — —“

György. Hallgass! ezt is hebehurgyaságod okozta.— Jer, menjünk Örzsike után.

Mendó. Igen bizony, távol ne maradjunk tőle.
(Elmennek.)

V Á L T O Z Á S.

Kösü partján Bögözdi rozzant viskója látható.

Ötödik Jelenet.

Bögözdi, (szük nadrágban; csizmájának egyik szára hosszabb; kopasz fején házi sipka; hasa hegyes; lábszárai vékonyak; orra vörös).

Bögözdi, (egy iv beirt papírt ragaszt háza oldalára)
Na, csakhogy valahára ez is megvan!— Nem is képzelné az ember mennyi fáradság, mennyi észtörésből kerül egy illy fölirat kidolgozása? még az Isteni tiszteletet is elmulasztottam miatta; de hiába! ez mindennél előbb való, ez egy része Capitálisomnak.

Hatodik Jelenet.

Barcsi. Sumár. Előbbi.

Barcsi. Mit mivel nemzetes Feltser uram?

Bögözdi. Cimeremet ragasztom ki, nemzetes uraimék, cimeremet.

Sumár. De minek az? hiszen szokás mondás: „jabor cégér nélkül is elkel!”

Bögözdi. Igaz, igaz, nemzetes uraimék! Nem is a helybeli nemzetes urakra nézve gondoltam ezt ki; mert hiszen—hehehe, kopogós adtát! nem-

zetes uraimék nagyon jól méltóztatnak tudni, ki legyen Bögözdi orvos; hanem a vidékiekre nézve—gondolám magamban—nem ártana egy illy fölirat kiolgozása? s a mint ezen eszme megvillant agyamban, azonnal hozzá is fogtam, el is készítettem—s íme, már ki is ragasztottam.

Barcsi. Derék! — Hadd látom csak mi van rá írva?

Bögözdi. Ha megengedik nemzetes uraimék, el fogom magam olvasni.

Barcsi,)
Sumár,) (egyszerre). Halljuk hát!

Bögözdi, (Olvas).

„Itt ezen kis csinos házban,
Melly áll isten ótalmában,
A hosszú haj leváztatik;
Szakál leberetváltatik;
A fájós fog kihúztatik;
Rosz óra kijavítatik;
Vérmes ere megvágatik;
Rozzant köntös megfoldatik;
Csúz és köszvény gyógyíttatik;
Cseléd urhoz állíttatik;
Gyermek jóra oktattatik;
Kopó sokra taníttatik;
A halott elbuesztatik;
A lány elmátkásíttatik;
S ki által mind ez adatik,
És gyorsan végrehajtatik,—
A mi itt kurtán mondatik:—
Orvos urnak szállíttatik—
Bögözdiinek hivattatik,
És jól megjutalmaztatik!“

Nos — hogy tetszik, nemzetes uraimék? mit szólunk hozzá?

Sumár. Szép, igen szép! — Nemzetes Feltser uram e szerint nemcsak borbély és tilógus, hanem szabó, gyermek, kutyanitó — s tudja Isten még mi nem!?

Bögözdi. Ugy van, nemzetes uraimék; én minden vagyok, mi csak egy ember lehet.

Barcsi. Értem! nemzetes Feltser uram hát afféle ezermester.

Bögözdi. Jól mondja nemzetes uram. (Kitekint.) De nini! kik a menyköbe lehetnek azok, kik Örzsike után olly sugva bűgva sompolyognak?! (Fenn.) Nem ismerik nemzetes uraimék azon két uriembert, kik Örzsike után erre fele tartanak?

Sumár. A magasbik, Csákány György urfi; most jött haza Debrecenből a Collegiumból.

Bögözdi. Ah, Csákány Péter uram fia! Kisebbl korában ismertem. — Ejnye, kopogós adtát, be megnőtt! hirtelen rá sem ismertem volna. — Hát ama másik?

Barcsi. Annak meg afféle barátjának — vagy minek kell lenni; vele jött — s itt lakik nála.

Bögözdi. Ugy-e?! — És György urfi most már természetesen honn fog maradni, miután atyja — Istenben boldogult Péter uram — átszenderült a más világra?

Barcsi. Ugy van! honn fog maradni. — Határtalan ur ő lesz ezentúl a jószágban.

Sumár. Épen mint egy kis király.

Bögözdi. Derék! nagyon derék. (Félre) No ez

megint egy jó parthie fog lenni! — Megyek is, —
 ünnepi köntösömet fölveszem, parókámat fölteszem
 —s azonnal udvarlására leszek,—sőt még—hehehe
 —kopogós adtát! ha lehet ebédre is meghívatom
 magam asztalához. (Fenn) Bocsánat, nemzetes ura-
 imék! be kell mennem lakomba; némi elrendezni
 valóm van még.

Barcsi. Csak tessék dolga után látni, nemzetes
 Feltser uram! ugyis megyünk mi is ebédelni. (Ketten)
 Isten áldja meg! (Elmennék)

Bögözdí. (utánok beszélve). Alázatosszegény szol-
 gájok, nemzetes uraimék! alázatos szolgájok! kívá-
 nok jó étvágyat! tisztelem az egész nemzetes uri
 családokat! alázatos szolgájok!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Hetedik Jelenet.

Örzsike (Jő). Bögözdí.

Örzsike. Jó napot édes bácsikám.

Bögözdí. Hozott isten, lelkem Örzsikém! hozott
 isten.— Jer csak be a szobába, s keresd elő ünnepi
 köntösömet s parókámat; el kell hazulról mennem,
 ebédre vagyok hivatalos—jer csak! (Bevonja).

Örzsike, (nevetve, félre). Tudtam!

Nyolcadik Jelenet.

Csákány György, Mendó, (föllépnek).

György. Ejnye be istenátkozta ólban lakik az
 a szép Örzsike! hisz erre még a gólya sem mérne
 fészket rakni.

Mendó. Szja, tekintetes uram! hány csúf külsejű emberben lakik szép lélek!? (Gólya kerepelés) Hanem ad vócem: „Gólya!—nem hallja a tekintetes ur?

György. Mit?

Mendó. Házunkon kerepel a gólya, vendéget kapunk.

György. No még csak a kellene! illy jóslatidat csak dugd zsebedbe! nem tudom mit adnánk neki enni? hisz a kocsis feleségén kívül egyetlen vászoncseléd sincs udvaromban; annak a főztétől pedig alkalmasint magunk sem megyünk a falnak.

Mendó. Annál jobb! mert azt szokták mondani:

„Kövér ételt ne egyél;
Sovány leányt ne szeress,—
Ha akarod, hogy minél
Épebb s boldogabb lehess!“

Különben sem jó az, ha úgy válogat az ember az ételben, mint a medve a vadalmában. (Ismét gólyakerepelés) Ahol ni! megint kerepel a gólya; bizonyosan vendéget kapunk!

György. Igazad van! hisz Bögözdi leend vendégünk.— Menjünk is, nehogy ő előbb ott legyen mint mi,—különben ez a nép is úgy bámul, mintha most látna először embert.

Mendó. Szja, uram! sok a nép, de kevés az ember — s megszokta a bámulást, mint a Kunok ebe a homokot. (Elmennék.)

V Á L T O Z Á S.

Pusztulásnak indult szoba Csákány Györgynél. Cinedények Nagy bőrös karszék. Lóca. Fali óra. Asztal.

Kilencedik Jelenet.

K a t i, (asztalt terít.)

Kati Bárcsak jőne már a tekintetes ur, mind össze meg összetesped ételem a tűz mellett,—s aztán megint csak korholni fog, hogy nem tudok jól főzni; bizony pedig Bécsben is megehetnek főztemet!—Ah, de már jöni hallom őket.

Tizedik Jelenet.

Csákány György. Mendó. Előbbi.

György. No Kati! kész-e ebéded?

Kati. O je! de mióta?!

György. No hát csak egymás után ide vele.

Kati. Ezennel. (Kimegy a konyhára.)

György, (miután leült az asztal melletti bőrös 'karszékbe). Mendó!

Mendó, (fálnak támaszkodva). Tekintetes uram!

György. Nádudvar nem Debrecen.

Mendó. De nem ám, tekintetes uram,

György. Milly tüzes pillantásokat vetettem néhány leányra, s még csak egy sem viszonzta azokat.

Mendó. Bizony pedig olly pillantások, mint azok, Debrecenben bezzeg megegyék hatásukat.

György. Pár nap alatt pedig csak nem csökkent szeretetreméltóságom?

Mendó. Sőt növekedett.

Kati, (levest hoz.) Itt a leves! tessék. (Elmegy.)

György. No Mendó, ülj le te is mellém; nem szeretek egyedül enni.

Mendó, (lécát húz az asztalhoz s leül). Még is csak szép a tekintetes urtól, hogy még mindég olly nyájas hozzám — ámbár most már csak szolgája vagyok, nem pedig Collegiumbeli társa.

György. Hagyd a hálálkodást! fogjunk inkább munkához. (Keveri az ételt) Ugyan mi lehet ezen táiban, ördögösen csavarja orromat?

Mendó, (ki ez alatt megkóstolta). Valóságos borsoslé ez, tekintetes uram — szalonnával és füstölt oldalassal! én pedig:

„Csak azért szeretem,
A magyar menyecskét;
Mert jól tudja főzni,
A borsos leveskét!“

Tekintetes uram! ez még az odvasfában is vérré válik.

György. No hát csak lássunk hozzá. (Esznek.)

Tizenegyedik Jelenet.

Bögözdí, (kopott három águ kalappal; magyar mentében; parókásan—melly csak feje tetejét fűdi, egyébütt kopasz).

E l ő b b i e k.

Bögözdí. Alázatos szolgája, tekintetes uram! bocsánat, hogy illy alkalmatlan időben jövök, de nem

lehetett előbb,—valóban nem lehetett előbb udvarlásomat tennem,—sok a dolog,—sok a baj,—minden házból szaladnak és küldöznek utánam,—száz lábbal, ezer fejjel, millió kézzel sem győzhetem.—Boocsánat, igen vakmerő vagyok—de alig birnak lábaim,—Makráné köszvénye,—Bakóné hurutja,—Tekintetes ur órája,—a postamester fakója,—Zázsó uram vizsgálja,—a hadnagy puskája — valóban, agyam is megzavarodik már a sok baj miatt. (Ez alatt kalapját, pálcáját letette, s Mendó mellé a lócára leült. — Szaglál) Igen jó illat! — valóban finom illat! — Szja! látszik, hogy urikonyhán főznek itt! — Tekintetes uram, talán nem is méltóztatik már rám emlékezni? — Pompás cinedény,—a boldogult uraság mindég sokat tartott a tisztaságra, — a tekintetes ur is mindég olyan csinos volt urfi korában, mintha üveg alatt tartották volna,—és ugyancsak derekasan tanult, — igen virgonc volt—ablakomat is betörte — de semmi! azért nem károsultam,—talán bizony meg is hül az áldott jó leveske? — nagyon sajnálnám! a hideg leves igeu ártalmas, — kérem, csak méltóztassék! minden tartózkodás nélkül,—most ugy is van kis üres időm,—ma nem ebédelek honn,—nem is főzettem, — vasárnap mindég hivatalos vagyok valamelly uriházhoz—mára ugyan még nem ígérkeztem sehova — de azért épen ne méltóztassék ám gondolni, mintha azért jöttem volna ide hogy—khm! khm!

György. Ah, emlékszem már!

Bögözdí. Nemde, tekintetes uram?

György. Ön, Bögözdi sebész ur?

Bögözdi. Orvos, tekintetes uram! Bögözdi orvos.—
A buta nép—rövidség okaért, csak Feltsernek és ti-
lógusnak szólit ugyan — de — —

György. Bocsánat, orvos ur! csak nyelvem bot-
lott meg.— Ön tehát még nem ígérkezett sehova
ebédre?

Bögözdi. Azaz, ugy félig meddig, szavamat ad-
tam nygan Zsászó uramnak,—Postamester ur is na-
gyon kért,—feleségének—köztünk legyen mondva
—szeme van rám; — de ha a tekintetes ur paran-
csolja—ha épen kívánja — ha teljességgel meg kell
lenni! — tehát — igen — lesz szerencsém!

György, (poharán csenget késével). Kati!

BCU Cluj / Tizenkettedik Jelenet. brary Cluj

K a t i. E l ő b b i e k.

Kati. Parancsol tekintetes uram?

György. Még egy tányért.

Kati, (tányért hoz; azután a többi étkeket is fölhordja).

György. Hanem előre is mondom, orvos ur, na-
gyon szük még a konyhám.

Bögözdi. Ó kérem, én mindennel megelégszem,
—mindent eszem—kivevén a gólyahúst! azt ki nem
állhatom. . Kacagó fehérpecsenyét láttam a nyárson,
— a lábosban tejfeles rétest — én a tejfelt nagyon
szeretem! — Ah, mit látok?! a fali óra megállott!
méltóztassék hozzám küldeni, megjavítom,—igen jó
leves! még néhány kalánkával kerek—Ah, mi ez?

nemzetes szomszéduram tógája ki van feselve! forduljon be hozzám, összefércelem, — én mulatságból üzöm a szép szabó művészetet is! — Félsecséges íze van az oldalosnak! — A szalonna olyan, mint a vaj! — Maga beretválkozik a tekintetes ur? — nem? — méltóztassék velem parancsolni, — különös kedvemet lelem a beretválásban! évenként, két öt hónapos malacért minden héten kétszer jövök el! — Igen jó boroska! — nem vagyok ugyan borivó, hanem uri társaságban — — az ur isten éltesse a tekintetes urat! — nemzetes szomszéduramnak is minden jót kívánok; ajánlom magamat becses uri barátságába, — ha foga fáj, ingyen is kihúzom. (Ezen beszéd alatt ugyancsak tömte magát étellel itallal.)

Mendó, (Félre). A magadét bár már mind kihuzdáltad volna, hogy ne tudnál olly mohón enni. (György-höz) Borzasztó sokat eszik ez ember! tartok tőle hogy, nem fog neki a bor megártani.

György. Pszt! — (Bögözdihez) Tessék orvos ur, csak lásson hozzá! van még a tálban.

Bögözdi. Köszönöm, mindjárt meg fogok elégedni, — mondhatom: nagyon jól igen izletes!

Mendó, (félre). Ó hogy gebedne meg tőle, bizony még sem elég neki! — Hogy vehetném el figyelmét az ételről?! — (Iszik) Megvan! ez jó lesz. — (Fenn) Orvos ur:

„Ének nélkül az a bor,
Mi eső nélkül a por!

Nem akarna egyet énekelni? — Talán ismeri azon régi nótát:

„Hátul kopasz, elől ravasz!”

Kezdje rá; én majd a végét csapom föl.

Bögözd i. Átkozott! biz észrevette, hogy kopasz vagyok! — (Fejére tapint) Ez a paróka is hogy áll fejemen? (megfordítja,—fenn) Mind jó volna az nemzetes szomszéduram,—s hajdan énekeltem is én—igen jól énekeltem, de már elveszett hangom; azt pedig jól tudja nemzetes szomszéduram hogy: „Körmetlen macskának nehéz a fára mászni!” — Engedelmeből, tekintetes uram, még egy darabkát,—igen izletes!

György. Csak mint otthon, orvos ur.

Mendó, (félre). Hogy csömörlenül meg tőle!

Bögözd i. Debrecenből méltóztatott a szakácsnét hozni?

György. Dehogy! most akarok fogadni gazdaasszonyt.

Bögözd i. Ó tekintetes uram, milly szerencse hogy ezt véletlenül meghallottam! — Ez a fejr bor igen jó! még egy pohárkával kell innom. (Iszik.)

György. Csak tessék, orvos ur.

Bögözd i. Én minden szolgálatra termelt asszonyt és férfit ismerek! minden uriházba én szereztem a cselédeket.— Öregget, középkorut vagy fiatal méltóztatik parancsolni?

György. Ugy hiszem hogy az öreg asszonyok tunyák, és különösen többnyire szeretik a bort.

Mendó. Ugyvan!—Ki ne is tudná hogy:

„Könnyebb szeleket lámba fogni,
Mint józan vén gazdaasszonyhoz jutni!”

Pedig fölfordult világ uralkodik ott, hol az asszony nagyon emelgeti jobb kezét.

Bögözd i. Igen helyes megjegyzés! mintha magam mondtam volna, — ebben is a középutat szeretem én.— Szabad még egy pohárával kérnem?

György. Tessék orvos ur, tessék!

Mendó, (Györgyhöz). No csak itassa a tekintetes ur,—én most elmegyek a mellékszobába, s elkészítendem a tervemhez szükséges irományt. (El.)

György. Jó jó, csak egymás után!

Tizenharmadik Jelenet.

Csákány György. Bögözd i.

György. Tessék orvos ur, igyunk.

Bögözd i. A mint parancsolni méltóztatik. (Poharat koccintnak s isznak) Főlsőges egy ital! — Tehát, sem öreg sem fiatal, nemde?

György. A mi azt illeti, én már láttam is ma aféle asszonyszemélyt, ki alkalmasint rendbe tudná tartani gazdaságomat.

Bögözd i. Csak méltóztassék nekem szóval leírni, azonnal ráismerek, — pirositót is csinálók—igen olcsón adom, következőleg minden asszony s leányt ismerek! — mondhatom: igen nagy orvosi gyakorlat-tal dicsekhetem!!

— Tehát: szőke vagy barna?

György. Barna.

Bögözd i. Szeme?

György. Fekete.

Bögözdí. Termete?

György. Karcsu.

Bögözdí. Arca?

György. Piros.

Bögözdí. Öltözete?

György. Tiszta.

Bögözdí. Járása?

György. Csinos.

Bögözdí. Kora?

György. Fialat.

Bögözdí. Szép! helyes! már ez elég; ennyi világos jelből könnyen ráismerhetek. — Ezen boroeska ellenállhatlan itatja magát! (Iszik) Bizonyosan Diószegei?

György. Nem; itt termett kertemben.

Bögözdí. Mindjárt gondoltam! — mindegy, én Diószegei gyanánt iszom. — Minden rendén van, megszerzem a gazdasszonyt.

György. Tehát ismeri ön?

Bögözdí. Hogy ne ismerném!

György. Mi a neve?

Tizennegyedik Jelenet.

Mendó, (jö irománynyal). Előbbiek.

Bögözdí. Hogy mi a neve? — azt méltóztatott kérdezni hogy: mi a neve?

György. Igen.

Bögözdí. Azt még nem tudom ugyan, de — —

Mendó. Igyék orvos ur, talán majd eszébe jut; borban lakik az igazság.

Bögözdí. Ugyvan, de már nem ihatom többet.
Mendó. De hogy nem! hiszen:

„Nincs olly rakott szénás szekér,
Mellyre még kis széna nem fér!“

Kisértse csak meg, orvos ur.

Bögözdí. Ha parancsolják! ám legyen; nem szeretem az uraságok urikedvét megrontani.— Az új gazdasszonyka egészségére!

Mind, (poharat koccintva). Éljen! (isznak.)

Mendó. Orvos ur!

Bögözdí. Tessék parancsolni.

Mendó. Nekem is volna egy kérelmem önhöz.

Bögözdí. Ó, csak tessék! én mindenkinek kész köteles szolgája vagyok. (Már jócskán pikós.) Még egy pohárkával kérek.

György. Tessék akár tizzel.

Bögözdí. Tizzel? hehehe, kopogós adtát! fele is megártana már. (Iszik) Tehát — — ?

Mendó. Tehát először is azt mondja meg orvos ur: egy tizenhat éves leány férjhez mehet-e már?

Bögözdí. Tizenhat éves!? — hehehe, kopogós adtát! hogy ne mehetne férjhez!?

Mendó. És mégis, lássa orvos ur: nekem van egy jó barátom, ki meg akarna házasodni,—már fel is lelte élete párját,—szeretik is egymást; hanem szülői nem akarják a leányt hozzá adni nőül, mert gyöngeállik—holott már tizenhatodik évét tapossa.

Bögözdí. Tizenhatodikat?

Mendó. Akár megesküdjem rá.

Bögözd i. Bátran férjhez mehet,—bátran!

Mendó. Kérem hát, orvos ur; legyen szíves becses nevét, eme—egy tizenhat éves leány férjhez-mehetőségét bizonyító iromány alá írni.

Bögözd i. Ide vele! (Átv teszi az iratot s ír.) „Nemes nemzeti és vitézlő Kancsali Bögözd i Jonathán, Diplomaticus orvos Nádudvaron!“ Tessék!

Mendó, (átv teszi az iratot). Köszönöm orvos ur!

Bögözd i. Tizenhat éves leány!? — hehehe, kopogós adtát! hogy ne mehetne férjhez!? (Iszik) Denini! nem olvashatnám végig azon irományt? hisz azt sem tudom, minck irtam alá nevemet.

Mendó. Mitől se tartson orvos ur! — Bizonyos lehet ön affelől, mi szerint senki számadásra ezér nem fogja önt vonni, ha csak önmaga nem.

Bögözd i. Én magam magamat?! — kopogós adtát! én nem. (Iszik)

Mendó. Ki tudja? (Kiszol) Bandi, Örzsike! jöjete be.

Tizenötödik Jelenet.

Bandi. Örzsike, Előbbiek.

Bandi. Szerencsés jó napot kívánunk a tekintetes uréknak! Isten áldja meg az ebédjét, mind az emberét!

Mendó.)
György.) Köszönjük! (egyszerre).

Bögözd i. Phü, kopogós adtát! aligha bakot nem löttem. (Örzsikéhez) Hát mit keressz itt édes kis ház

dorombocskám?—tán valaki keres, s haza akarsz hívni?

Mendó. Mindjárt megtudandja orvos ur.— Bandi, fogd ez iratot.— Ezen irat erejénél fogva, Örzsikét, minden akadály nélkül nőül veheted. (Átadja)

Bögözdí. A nem igaz!— azon irat nem azt bizonyítja!

Mendó, (visszaveszi az iratot). Nem-e?! — Ide hallgasson az ur.

Bögözdí. Hadd olvasom én.

Mendó. Jó, de az iratot én tartom kezemben.

Bögözdí. (Olvas) „Én alólírt bizonyítom: hogy Fekete Örzsébet—mint tizenhat éves leány — elérte már „a férjhezmevetési kort.“—Eddig jól van. (Olvas) „Egyszersmind egyezésemet is adom én—ugyancsak alólírt—kinek gyámsága alatt van a leány: hogy Bar-na Andris—tekintetes nemes Csákány György ur csikósával, házassági életre léphessen!“ — Kérem, ebben nem egyeztem meg! itt csalárdság van a dologban.

Mendó. Csalárdság?! — Uram uram, orvos uram, válogassa meg a szavakat! — Csalárdság?! — Hát nem ön maga írta ide nevét?

Bögözdí. Igen de — —

Mendó. S akkor—mint okos ember—egyszersmind el is olvashatta ez iratot, mielőtt nevét aláírta!?

Bögözdí. Igen de nem olvastam ám el. †

Mendó. Rám az nem tartozik.— Nesztek — fiatal házasulandó pár—legyetek boldogok! (Átadja Bandinak az iratot.)

Bandi.) (egyszerre) Köszönjük alázatosan te-
Örzsike.) kintetes uram!

Bögözdi. Phü! mint levagyok főzve! (Parókájával megtörölvén homlokát, azt zsebébe teszi.)

György. Hagyja el Orvos ur! jobban le lett volna főzve, ha Örzsikét nőül vette volna; mert a sok tisztelgők végett, sem éjjel sem nappal nem lett volna nyugta.

Bögözdi. Igen de — —

Mendó. Igen de csak gondolja meg orvos ur: „egy tizenhat éves leányka, és egy hatvan éves vén ember?”

Bögözdi. Vén-e?! — Azt kikérem magamnak! — Ha hatvan éves vagyok is, de azért vén nem vagyok! — Érti az ur?! Vén nem vagyok!

György. Eh! félre a haraggal orvos ur, — hallgasson inkább rám — mondok én egy okos szót.

Bögözdi. Okos szót? — halljuk.

György. Adja ön szóval is megegyezését Örzsike férjhezmenéséhez, s én önnek minden évben egy hizott sertést, és hat akó bort fogok ezért adni.

Bögözdi. Hat akó bort?! — Nem méltóztatnék ezt nekem írásban adni?

György. Szívesen! a mellékszobában megírhatjuk majd a szerződést; addig is itt kezem s becsületszavam.

Bögözdi, (kezet fogva). Isten neki fakereszt! ha már annyiban van a dolog, legyetek hát egymásé.

Bandi.)
Örzsike.) (egyszerre) Kedves jó atyánk!

Bögö z di. Atyátok?!

Örzsike. Igen bizony! — Hisz szülőim kora holtok után ön növelt engemet; most pedig Bandimhozi férjhezmehetésem által ön tett olly végtelen boldoggá, mit soha meg nem hálálhatok eléggé: így hát isten után egyedül önt nevezhetem atyámnak. — S nem szebben hangzik-e önre nézve e szó: „Kedves atyám!,” mint ez: „Azon utálatos vén férjem!” — Mert így neveztem volna ám önt bácsikám.

Bögö z di. Ejnye, kopogós adta leánya! mintha igazad volna!?

Bandi. Mint szinte az is jobb leend: ha a tekintetes ur engedelmeiből egy pár csikót növelek majd számára: mintsem hogy búmban betyárrá lettem — az urat amugy istenigazában eldöngettem volna.

Bögö z di. Igaz — — igaz — — hanem csak még is — — hejh! — — Még egy pohárkával kérek.

György. Tessék orvos ur! igyunk az uj mátkapár egészségéért. — Éljen az uj mátkapár!

György,)

Mendó,) (poharat koccintva). Éljen!

Bögö z di,)

Bandi, (egyszerre). Köszönjük alássan!

Örzsike,

György. No fiaim, legyetek boldogok! — Lakodalmatokat én fogom kitartani.

Bandi,)

Örzsike,) (egyszerre). Köszönjük alássan!

Mendó. Én pedig születendő apró cseprő gyermekeiteknek keresztapjak leszek.

Örzsike. Hátha arra szükség sem lesz!?

Mendó. Ki tudja? — Keresztelés a menyegzővel rendszeren olly viszonyban szokott lenni, mint árnyék a testtel.

Bögözdí. Hát én mi leszek csak?

Bandi,)
Örzsike,) (egyszerre). Kedves atyánk!

Bögözdí. Igaz — — igaz — — atyátok. (Györgyhöz) A hat akó bor aztán — —

György. Nem fog elmaradni, orvos ur! — Éshogy minden kétségét eloszlassam önnek, jöjön velem a mellékszobába, ott a szerződést rögtön megírhatjuk.

Bögözdí. Nagyon bölcsen. (Fel akar kelni, de visszaesik a lócára.)

György. Hanem előbb — mint atya — adja e fiatal párra áldását.

Bögözdí. Jertek hát gaz kópék, vegyétek atyai áldásomat. (A mint hozzájok akar botorkázni, hasra esik.)

A függöny legördül.

NE GÚNYOLD A NŐT.....

Ne gúnyold a nőt, a ki bujdosik,
S fatyollal elborítja arcait,
Hogy a világ ne lássa rajtok a
Megerzött szív titkos fájdalmait;

Ne gúnyold őt, hahogy tekintetén,
Az ésszavarnak szörnyü képe ül,
S mi csillagúl tündöklött egykoron,
Hahogy szemébe kinnak gyöngye gyül.—

Ne gúnyold őt, ha ollykor föl nevet,
S hervadt virágot tűz keblére fel;
Ha érthetetlenül s szeszélyesen
Játszik szerelme szebb emlékivel:

Ne gúnyold őt, ha jár magánosan,
S a hüvös éjt nappalként tölti át,
Ha jeggyürü és nászfüzér helyett
Gyilokkal ékesíti fel magát;

Ha kétes ajkán átkok hangja zúg,
Melly meg gyalázott szivből szálla fel;
Ha roskadoz, s még is merészen a
Fájó kebelre gyilkos tört emel.

Oh, őt itélni őrizkedjetek,
Mig nem tudjátok keble sérveit.
..... Minek vádolni, hogyha gyilkoló
Titok borítja szívérzelmét?....

Mik megszakaszták szíve húrjait,
Ki mérhetné meg a fájdalmakat? ...
Gyorsan csap a villám a fába le,
De a fa hosszan ég a láng alatt.

Könnyü a szenvedőt mosolygani,
Ha elhagyatva áll fájdalommal;
Ha érző szíve megraboltaték,
S vigasztalan bolyg romladékival;

Ha meggyalázott keble el szorúl,
És mindenütt csak gúnymosolyt talál;
Ha szégyenérzetét hurczolja csak,
S előtte üdvtelen sors képe áll.

Üdv s kárhozatnak kettős sorsa vár
A női szívre, melly lángolni tud:
Szerelme függő bérczi hid lehet,
Vagy gyöngyvirággal hízott völgyi út.

Ne gúnyold hát a nőt, ha kárhozat
Függőhidjén haladt szerelme el,
S most lenn a mélyben, perczeni kéj után,
Csak szerte zúzott romladékra lel.

Ha szenvedéllyel fogta fel hevét
A csalfa orvnak, oh, hát bűn-e ez?....
Vagy gondol-e a szív, ha lángban ég,
S lángjából szédítő kéj gerjedez?....

Oh, őt itélni őrizkedjetek.
Másé a bűn, övé csak kinja lett;
— Tévedt, igen, hogy emberek között
Remélt találni hűséges szívet.—

HA VOLNA HAJNALOM....

Ha volna hajnalom, hölgy,
Ajkadnak bársonyán
Piritanám fel azt én
Az oszló éj után.

S birnék ég csillagával,
Szemedbe oltanám;
S hajadba festeném be,
Ha volna éjszakám.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Hadd láthatnák, miképen
A báj nem változott,
S hajnallal ajkaidra
Szébb szín nem olvadt;

S a legszebb csillag által
Nem csillogóbb szemed;
S nem lőn, s lehet sötétebb
Omló hajtengered.

HOL A NAP.....

Hol a nap áldva kel, s halad,
S hol üdv és boldogság fakad,
 A menny is tiszta kék;
S miért ne lenne kék a szem,
Hol a felgyúló szerelem
 Napként sugárzanék?.....

Oh hölgy, ha isten önlakát,
Hol a lét jobba olvad át,
 Kék színnel vonta be :
Benned bizonytal kedve telt,
Hogy illy színt és illy fényt lövelt
 Szemed pár tükribe.

BCU Cluj / Central University Library Cluj